

Glasilo
„Slovenskega učiteljskega društva v Ljubljani“.

Odgovorni urednik:
J a k o b D i m n i k,
učitelj v Ljubljani.

Št. 17. Ljubljana, 1. kimovca 1894. XXXIV. leto.

Vsebina: Zc.: Čitanke na jednorazrednicah. — L. Lavtar: Fitzga. — „P.“: Kako je obrezovati vrtnice. — „P.“: Kedaj in kako se cepijo vrtnice. — Sklep računa društva „Narodne šole“. — E. Lah: Avstrijsko šolstvo v l. 1890. s posebnim ozirom na Kranjsko — Naši dopisi. — Vestnik. — Uradni razpisi učiteljskih služeb. — Listnica uredništva

Čitanke na jednorazrednicah.

Vest, da dobimo posebno knjigo za ponavljalno šolo, pozdravili smo z veseljem. Upamo, da bo obrodila dober sad učiteljem in učencem.

Kaj pa je s preosnovo naših beril? Čul sem nekje, da nam spi-sujeta spretna pisatelja v Ljubljani nove čitanke. No, ne vem, koliko je resnice na tem, a zadnji čas je, da dobimo spretno sestavljene či-tanke. Sedanji „Drugo“ in „Tretje Berilo“ sta posebno za jednoraz-rednice jako pomanjkljivi. Odločno se morajo tudi grajati „neispren-menjene izdaje“ bolje rečeno površni ponatisi, ki kar mrgole tiskovnih pogreškov. Tako se z vsakim natiskom „neispremenjena izdaja“ izdatno spremeni! To velja o „berilih“ natisnjenih na Dunaji.

Za jednorazrednice so „berila“ pomanjkljiva, ker je slovnica v „Drugem berilu“ pretežka, a v „Tretjem“ je pa ni in tudi spisnih vaj ne; tudi posamezni spisi so pretežki in jezik tudi ni povsod posne-manja vreden. Toda dosti o tem, kajti nekaj družega imam na srci.

V moji razdeljeni jednorazrednici rabim razven Abecednika še „Začetnico in prvo berilo, Drugo in Tretje Berilo“. Je-li ta množica knjig koristna — brez ozira na gmotno stran (vse štiri knjige stanejo 1 gld. 19 kr.) — ali ne? Odločno odgovarjam: Nikakor ne! Koliko berilnih vaj in spisov pa se more temeljito proučiti? Večina se jih niti površno ne more. O drugih nepravilnostih nečem govoriti. Kako je temu nedostatku odpomoči? Prav lahko: Dajte našim jednorazrednicam

jedno samo primerno urejeno čitanko. Le tako se bo vse gradivo temeljito proučilo in prebavilo. Seve ne sme manjkati dobre slovnice in pripravnih spisnih vaj ter zemljevidov domače dežele in našega cesarstva.

Le tako bodo dobri učenci v zadnjem šolskem letu poznali svojo čitanko tako temeljito, kakor pozna gospodar svoje domovanje.

Jednorazrednicam jedno samo čitanko!

Ze.

F i t z g a.

(Dalje.)

Oglejmo si zdaj prostor 3-5 po načrtu in po računicí.

IV. teden. Ponavljanje vaj prejšnjih tednov. Otroci štejejo reči tako daleč, kolikor jim to gre. — Konkretna števila 4 in 5. — Odmišljena števila. Vaje v pisanji številnih podob in številčk. — Bralne vaje v prostoru 4-5. Vaje α , β , γ (prim. op. 3.) Ne morem si misliti, kaj bi bilo pri tem postopanju nepsihologičnega? — V 4. tednu pridem na odmišljena števila, ko so se otroci že toliko s konkretnimi števili pečali, da nehoté sami izpuščajo imena štetih stvari. Ali je morebiti postopanje, po katerem otroci že prve ure števila odmišljujejo, bolj psihologično? N. pr. koliko kamenčkov vidiš tu? (1 kamenček); koliko palčic vidiš tu? (1 palčico); koliko kock vidiš tu? (1 kocko). Dobro, vi ste zdaj spoznali število 1. — Tako odmišljenje se prehitro vrši, in se v otroškem duhu tudi ni izvršilo, če učenci tudi za nami govoré: Zdaj smo spoznali število 1. O pripravljajanji na številke sem že govoril. Do zdaj so bili zneski pri vsaki nalogi tudi že napisani, v prostoru 4-5 pa nahajamo naloge (namenjene po načrtu za V. teden) v obliki:

$$\begin{array}{ccccccc}
 \bullet + \bullet = & \bullet \bullet + \bullet = & \text{itd.} \\
 | + | = & | | + | = & \text{itd.} \\
 \bigcirc + \bigcirc = & \bigcirc \bigcirc + \bigcirc = & \text{itd.} \\
 | + | = & \sqcup + | = & \sqcap + | = & \text{4} + | = \\
 1 + 1 = & 2 + 1 = & 3 + 1 = & 4 + 1 = ,
 \end{array}$$

da se vadijo otroci znesek samostojno pripisavati. Tu prestopamo tudi od konkretnega na abstraktno, ali je morebiti to nepsihologično?

V. teden. Ponavljanje vaj prejšnjih tednov. — V prostoru 1-5 vadijo se otroci, da sami pristavljajo zneske računov. — Bron, bronasto denarje; kaj kupiš za denarje? — Otroci štejejo predmete, kolikor dalje jim to gre. — Številka od 6 do 10. Vaje α , β , γ (prim. op. 3.) — Bralne vaje. Pisanje številnih podob.

VI. teden. Ponavljanje vaj prejšnjega tedna. Pisanje številčk. — Konkretna števne vaje Aa, Ab, Ac, Ad (prim. op. 6).